

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Реv 3140/2019
27.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Игор Стојчић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Весна Поповић, адвокат из ..., ради утврђења и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4552/2017 од 16.04.2018. године, у седници одржаној 27.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4552/2017 од 16.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4552/2017 од 16.04.2018. године, ставом првим изреке преиначена је пресуда Трећег основног суда у Београду П 2081/16 од 09.03.2017. године. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тако што је утврђено да тужилац по основу доприноса у стицању заједничке имовине у браку са туженом има право својине на 4063/10000 идеалног дела непокретности – локалу ..., означен бројем .. у групацији Г у улици ... бр. ..., површине 17,18м², који се налази у занатском центру ..., у ... између улица ..., ... и Трга ..., а постојећи је на деловима к.п. ..., .. и .. КО ..., што је тужена дужна трпети, с тим да се тужилац може укњижити као носилац права својине на 4063/10000 идеалних делова описане непокретности, док је тужбени захтев у делу преко досуђених 4063/10000 идеалних делова а до тражених ½ идеалних делова одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име стицања без основа у виду половине закупнине локала, за период од 01.11.2007. године до 01.02.2010. године, плати 4.725 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом од 05.02.2010. године до 24.12.2012. године по стопи коју прописује Европска централна банка, а почев од 25.12.2012. године до исплате по стопи прописаној Законом о затезној камати, у динарској противвредности обрачунатој на исти начин као и главни дуг. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 355.850,00 динара, са законском затезном каматом од 09.03.2017. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка од 109.300,00 динара.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитијући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. сав 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да је другостепени суд све изведене доказе ценио савесном и брижљивом оценом сваког доказа засебно, свих доказа заједно и на основу резултата целокупног поступка.

Након одржане расправе пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 3. ЗПП, на којој су изведени докази саслушањем парничних странака и сведока, прочитани писани докази изведени током првостепеног поступка и записници о саслушању странака и сведока, утврђено је да је брак парничних странка закључен 17.06.1995. године и да су се по закључењу брака тужилац и тужена бавили продајом козметике, најпре на тезги на пијаци, а затим у локалу који су у почетку закупуљивали. Тужена је у набавку робе и закуп локала уложила новац добијен продајом стана (који је стекла у приоду пре закључења брака са тужиоцем). Потом је тужена, као купац, закључила са ВВ као продавцем 19.05.2001. године предуговор о купопродаји предметног локала за цену од 82.700 DEM, а затим и купопродајни уговор који је оверен 24.07.2001. године. На име капаре тужиља је предала износ од 15.000 DEM који је добила на поклон од мајке, док је остатак купопродајне цене исплаћен од новца који је заједнички стечен обављањем делатности. Заједница живота парничних странака престала је у новембру 2007. године. Спорни локал тужена је издала у закуп на основу уговора од 01.04.2007. године са уговореном месечном закупнином од 350 евра. Договор између странака је био да новац од закупнине деле на пола и исти је извршаван до престанка заједнице живота новембра 2007. године, након чега је тужена престала да дели закупнину са тужиоцем. Тужена је потом локал продала трећем лицу на основу уговора о купопродаји овереним 02.03.2010. године за цену од 36.000 евра. Тужба у овој правној ствари подента је 05.02.2010. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилном применом члана 171., 180. став 2. и 3., 168. и 177. Породичног закона, те применом правила о терету доказивања из Закона о парничном поступку, преиначио одлуку првостепеног суда и делимично усвојио тужбени захтева, уз основан закључак да је удео тужиоца у стицању непокретности – локалу који представља заједничку имовину странака 4063/10000 идеалног дела.

Ревизијом се неосновано оспорава правилност примене материјалног права. Породични закон – ПЗ у члану 171. став 1. прописује да имовина коју су супружници

стекли радом у току трајања заједнице живота у браку представља њихову заједничку имовину. Чланом 180. став 2. прописано је да се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, а по ставу 3. истог члана, већи удео једног супружника у стицању заједничке имовине зависи од његових остварених прихода, вођења послова у домаћинству, старања о деци, старања о имовини, те других околности од значаја за одржавање или увећања вредности заједничке имовине. Чланом 168. Породичног закона прописано је да се посебном имовином сматра и она стечена у току брака деобом заједничке имовине, наслеђем, поклоном или другим правним послом којим се прибављају искључиво права. Чланом 177. прописано је да се деобом заједничке имовине, у смислу овог закона, сматра утврђивање сувласничког удела сваког супружника у заједничкој имовини. Све наведене критеријуме другостепени суд је конкретизовао и применио на спорни однос странака узимајући у обзир заједнички допринос странака у стицању локала, као и вредност посебне имовине којом је тужена учествовала у стицању заједничке имовине. Утврђено је да је тужена у већој мери допринела стицању предметног локала јер је исти купљен делом од новца који представља посебну имовину тужене. У преосталом делу цена за куповину локала исплаћена је новцем који представља заједничку имовину странака, који је сразмеран укупно уложеним новачаним средствима за куповину локала тако да је допринос тужиоца у стицању заједничке имовине правилно утврђен у висини од 4063/10000.

Указивање у ревизији да је висина удела тужиоца погрешно утврђена јер другостепени суд није имао у виду приложени споразуму странака о деоби заједничке имовине и да је услед тога погрешно примењен члан 177 ПЗ, без утицаја је на другачије одлучивање ове правне ствари, јер се ради о новом доказу поднетом тек уз жалбу након првог пресуђења у овој парници 15.10.2012. године, супротно прописаним условима из члана 359. тада важећег ЗПП. Наиме, након закључења главне расправе пред првостепеним судом, наступа преклузија изношења нових чињеница и доказа тек у жалби, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да без своје кривице није могао да их изнесе, односно предложи до закључења главне расправе (члан раније важећег 359. ЗПП и члан сада важећег 372. ЗПП). Предметни споразум је од 21.01.2008. године, па није било сметњи да се приложи као доказ пре закључења раније главне расправе 15.10.2012. године. Стога, одлука у овој правној ставри није ни могла бити заснован на приложеном споразуму, због већ раније настале преклузије прилагања овог доказа кривицом тужене и висина удела тужиоца.

Имајући у виду наведено, те да је постављен тужбени захтев за утврђење од $\frac{1}{2}$, а да је изведеним доказима пред другостепеним судом, на којима је правилно заснована одлука у овој правној ствари, законска претпоставка о једнаким уделима супружника из члана 180. став 2. ПЗ оборена је у корист тужиље, (на којој је и био терет доказивања већег удела), и то до висине утврђеног удела у корист тужиоца сагласно члану 180. став 3. ПЗ у вези члана 231 ЗПП, правилно је примењен и члан 177 ПЗ.

При том, правилно другостепени суд закључује да тужилац има право на половину износа уговорене месечне закупнине сагласно постигнутом договору странака, у утуженом периоду након престанка заједнице живота 2007. године у смислу члана 210 Закона о облигационим односима – ЗОО. Код таквог стања, материјално право је правилно примењено и у погледу обима враћања, јер сагласно члану 214. ЗОО, када се враћа оно

што је стечено без основа, морају се вратити и плодови и затезна камата, ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева. Иако је тужена постала несавестан стицалац након престанка заједнице живота странака 2007. године када је престала исплаћивати тужиоцу половину закупнине коју је убирала издавањем спорног локала, (од када би тужилац имао право захтевати камату за сваки месец од дана стицања) вредност стеченог без основа правилно је досуђена у укупној висини половине закупнине са каматом од подношења тужбе, сагласно постављеном захтеву.

Како се и осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић